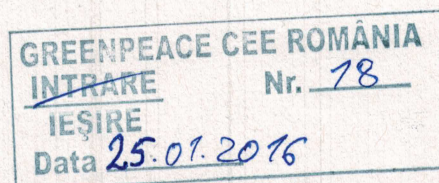

CĂTRE: Guvernul României

ÎN ATENȚIA: dlui Dacian Cioloș, Prim-ministrul României

Domnule Prim-ministru,

La finalul anului 2015, guvernul condus de dumneavoastră a emis HG 960/09.12.2015 privind aprobarea amplasamentului și declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată situate în coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică – „Deschiderea și punerea în exploatare a carierei Jilț Nord la o capacitate de 4,5 milioane tone/an lignit”. Această hotărâre dă undă verde exproprierii oamenilor din zona vizată fără negocieri reale, juste, având un impact dramatic asupra comunității și locuitorilor ei care sunt pe cale de a-și pierde locuințele fără despăgubiri care să le poată asigura mijloace de trai ulterior.

În luna ianuarie, organizațiile Greenpeace și Bankwatch au vizitat de două ori localitățile Mătăsari și Runcurel și au discutat pe larg cu localnicii despre nemulțumirile și îngrijorarea lor. Considerăm că drepturile acestor oameni la proprietate, de a fi informați, consultați și compensați corespunzător pentru proprietățile aflate în perimetrul respectiv nu au fost respectate. Detaliem mai jos discuțiile pe care le-am avut cu localnicii precum și motivele pentru care organizațiile semnatare au cerut în repetate rânduri respingerea extinderii carierei Jilț Nord, motive cu atât mai urgente acum dată fiind dimensiunea socială a acestei decizii. Vă rugăm așadar să reconsiderați decizia luată prin HG și să vă asigurați că drepturile localnicilor nu sunt încălcate. Vă rugăm de asemenea să ne acordați o audiență pentru a discuta această problemă deosebit de gravă.

Cu considerație,

Ionuț Cepraga

Coordonator de campanii

Greenpeace Romania

Alexandru Mustăță

Coordonator de campanii

Bankwatch România

Context

Complexul Energetic Oltenia (CEO) planifică extinderea carierei Jilț Nord pe teritoriul comunei Mătășari, pentru alimentarea cu cărbune a termocentralei Turceni. Proiectul presupune evacuarea și distrugerea satului Runcurel, parte a comunei Mătășari, cu o multitudine de consecințe de ordin social.

Sătenii nu au fost informați în prealabil nici de CEO, nici de primăria localității pentru a li se spune ce se va întâmpla cu ei. În schimb, în preajma Crăciunului au primit prin poștă notificări de expropriere, iar acum așteaptă înștiințările de evacuare, ce îi vor obliga să părăsească gospodăriile și să predea terenurile în termen de 30 de zile.

Nemulțumirile localnicilor sunt multiple. Prețul pe metru pătrat oferit pentru compensarea proprietăților este unic, de aproximativ 1 euro, indiferent dacă terenurile sunt intravilane sau agricole, neoferind nicio compensare pentru locuințe, acareturi, pomi fructiferi sau viță de vie. Aceasta face practic imposibilă reconstruirea unei locuințe, reclădirea traiului în alt loc. Studiul de evaluare a impactului asupra mediului al extinderii carierei stipulează că *“pentru locuitorii strămutați se va construi Vatra de Sat Telești cu toate dotările necesare (rețea de drumuri, alimentare cu apă, canalizare menajeră, rețea de gaze și energie electrică).”* În realitate însă, localnicilor nu li s-a oferit nicio garanție că acest lucru se va întâmpla, iar până la acest moment în Telești vatra de sat nu a fost construită.

De asemenea, localnicii sunt interesați ca odată cu pierderea proprietății să își asigure măcar o sursă de trai sub forma unui loc de muncă la CEO pentru un membru al familiei, practică frecventă în trecut. Spre nemulțumirea acestora, însă, nici această cerință nu le este îndeplinită, angajările fiind făcute cu locuitori din alte localități, neexpropriați.

Foarte mulți locuitori din zonă au deja procese cu CEO de mulți ani pe diverse probleme, în general din cauză că CEO a intrat sau funcționează nelegal pe terenurile oamenilor (tăieri de pădure, amplasare de benzi transportoare de cărbune sau cenușă pe terenuri etc), unele din ele câștigate în instanță. Este de remarcat și faptul că CEO nu se sfiește să acționeze civil și penal împotriva localnicilor, atitudinea companiei fiind una agresivă.

Lipsa de justificare a HG 960/2015

Încă din iunie 2015, Greenpeace România a adus la cunoștință guvernului lipsa de justificare a acestei hotărâri. Motivele oferite sunt de ordin social, de mediu și economic:

- *Negocierile cu localnicii proprietari trebuie să se desfășoare în condiții juste și nu anulate prin decretarea statutului de lucrări de utilitate publică. Acesta din urmă nu trebuie instituit pentru a ocoli un proces just de negociere, în beneficiul unei companii;*

- Hotărârea de guvern în cauză va prejudicia iremediabil mediul natural. Sutele de hectare propuse pentru expropriere includ și suprafețe împădurite, a căror distrugere va avea un impact negativ semnificativ asupra mediului;

- Hotărârea de guvern va crea un avantaj competitiv pentru CEO în raport cu ceilalți participanți la piața energetică. În cazul carierei Jilț Nord, Complexul Energetic Oltenia va primi un ajutor de peste 3,3 milioane de euro, de la bugetul de stat, pentru plata compensațiilor către localnicii expropriați. Considerăm inadmisibilă ignorarea acestor efecte, tacit îngăduită de Consiliul Concurenței, care apreciază¹ că „Complexul Energetic Oltenia a fost desemnat de stat ca intermediarul/entitatea prin care se va derula procedura de expropriere și de despăgubire a proprietarilor, nebeneficiind de nici un avantaj în acest proces”. De asemenea, considerăm că sprijinul financiar oferit de către stat unei companii contravine normelor europene privind concurența;

- Hotărârea guvernamentală este păguboasă pentru țară din punct de vedere economic. Considerăm că sumele alocate pentru susținerea artificială a sectorului termo ineficient, ar trebui direcționate către măsuri de redresare economică a zonei.

O solicitare pentru abandonarea proiectului de hotărâre, cu toate aceste motive, a fost comunicată și guvernului pe care îl conduceți (înregistrată cu numărul 151/07.12.2015), însă două zile mai târziu hotărârea a fost adoptată.

În lumina noilor argumente de ordin social și a dramei localnicilor din Runcurel, vă rugăm, Domnule Prim-ministru, să dispuneți revocarea fără întârziere a hotărârii HG 960/09.12.2015, înainte ca aceasta să înceapă să producă neajunsurile aici semnalate.

¹ Răspunsul 194 din 1 iulie 2015, comunicat atașat în copie.